

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ este
Mercuria, Vinerea și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șiese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. Tieri estere pe șiese luni 14 fr. pe
anu 28 franci.

Anulu XLV.

Se prenumera:
postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrămitu.

Nr. 22.

Duminica 21 Februaru | 5 Martiu

1882

Brasiovu 21 Februaru.

Diceamu, că nu e bine, că noi, diaristii ro-
mani de dincoace, facemu prea pușina polemia.
Amu sustienutu acest'a pentru că suntemu con-
vinsi, că printr'o polemia sanatoșă, lipsita de
personalitati, se lamurescu ideile și se pôte
face unu serviciu mare causei comune nationale.

Asemeni consideratiuni ne facu se revenimu
la unu pasagiu din corespondenti'a oficiosa a
„Telegrafulu Romanu“ nr. 13 din 1882, unde
se dice, că organulu nostru ar' fi neconsecuentu,
căci odinora ar' fi sustienutu ide'a „că natiunea
romana a ajunsu la atata maturitate, că „barbatii
nationali“ se se puna la conducerea cărmei
nationale, ear' archiereii se se dé la o parte
căci natiunea nu mai este minoréna, este pe
picioru proprii s. a. s. a. — și cu tôte astea
dice „Tel. Rom.“ „totu „Gazeta Transilvaniei“,
„acum candu vede că pericolulu este supremu
„și că „barbatii nationali“ nu potu face și ajutá
„nimicu. vine și cauta scapare la biserica și la
„archierei; nu-i róga, nu-i poftesce, ci se crede
„indreptatita ai dojeni...“

Ne pare reu, că nu se arata numerulu și
anulu candu s'ar' fi disu in acestu diaru, că
„archiereii se se dé la o parte“ și „barbatii na-
tionali se iea cărm'a nationala.“ Cei dela „Te-
legrafulu Romanu“ știu fórté bine, că multe
s'au scrisu in organulu nostru de 45 de ani
incóce. dér' ceea ce ar' trebui se scie și paru
„nu voi se scie este, că Redactorulu de față
nu pôte fi trasu la respundere pentru totu ce
s'a scrisu in vr'unu articulu séu in vr'o cores-
pondentia a „Gazetei“ in acestu lungu inter-
valu. Elu a luat redacțiunea acestei foi dela
1 Ianuáriu 1878 și despre ce s'a scrisu in acestu
timpu este gat'a a respunde și a stá de vorba
cu ori și cine.

FOILETONU.

Sica Toporu.

Copia de pe natura.

Cacov'a este partea de sub munte a suburbiului
Scheiu in Brasiovu; acolo poti bine petrecea vér'a, căci
loculu e de totu frumosu, și déca intr'unu anu remanu
cerasie multe, se totu traiescu pentru că nu te mai sature
de plimbarile pe la gradini, și par'că din ce audi mai
multu cantecele culegatoriloru totu mai multu le-ai ascultá.
Ear'n'a inse cu greu o duce omulu déca nu e dedatu cu neca-
surile și e batutu de D-dieu se traiescu din munc'a mani-
loru séu din căratu in spate, cum traiescu hamalii;...
cu tôte astea multi Cacoveni isi petrecu dilele intr'o viațá
astfelu chinuita.

Era intr'unu anu o érna grósnica, cum nu s'a po-
menitu de multa vreme, că bine că spuneau betranii de
felu de felu de timpuri, cu tôte astea marturiseau, că
asia érna n'au mai pomenitu. Nu era zapada tocmái
multa, dér' aci era unu geru de se te pazeasea D-dieu,
aci moiste de se nu mai iesi din casa. Hamali, cari locuiau
pe Cacov'a, mergeau de 2 ori pe septemana in padure de
mai aduceau câte-o sanie duce de lemne, éra celelalte
dile le petreceau in cetate, adeca in josu, cum dieu ei,
și stau sgriburindu pēna venia câte unu negustoru se le
dea ceva de dusu in spate, căci asta e meseri'a hamalului.

Candu venia odata multime de ómeni din padure,
tragēndu saniile loru incarcate cu lemne, unulu dintre
ei, Sica*) Toporu, dise „norocu bunu“ cătra tovarasii lui
și carnindu sani'a se opri inaintea portii lui. Leica
Trin'a nevasta-s'a esi de graba și i ajuta impingēndu la
sanie, căci era pușintelu suisiu in curte. Sica trase
sani'a inaintea pragului, isi scóse hamulu de pe mana,
și luá caciul'a (ce era întórsa, pe dosu, cá si sumanu**)

Déca inse totusi s'ar' fi sustienutu candva
in „Gazeta“ o asemenea parere — despre ce
ne indoimu — declaramu, că ea a fost gresita,
și că i lipsesce fundamentulu, pe care se se
póta sustiené.

Mai inainte de tôte este o contradictia „in
adjecto“ a vorbi de „barbatii nationali“ deo-
sebitu de archierei. Cum se pôte, archiereii
nostri se nu fia și ei barbatii nationali?

Noi nu putemu se ne inchipuimu pe Archie-
reii nostri nicidecum cá pe unii, cari n'ar' face
parte dintre barbatii nationali, séu cari ar' ocu-
pa chiaru o positiune izolata in sinulu natiunei;
nu ni i-amu inchipuitu niciodata asia, cá si
candu ar' fi chiamati numai a functiuna in cele
bisericesci, a tiené poporulu in ascultare cătra
cei mai mari și a stá la dispositiunea guver-
nelor.

Cu totulu alta este ide'a nóstra despre
Archierei. Noi tienemu, că ei au, dela Dum-
nedieu chiaru, misiunea de a se ingriji inainte
de tôte pentru binele credintiosiloru lor. ceea
ce e totu un'a cu desvoltarea morala, culturala
și nationala a poporului, căci cum ar' fi cu
putintia de a face unu bine unui poporu alt-
felu decâtu sprijinindu desvoltarea lui morala,
culturala și nationala?

Dér' Archiereii nostri, pe langa misiunea
loru sufletésca mai au și o datoria cá cetatiani
și cá fii ai natiunei romane, care datoria in-
vólva o respundere cu atatu mai mare, cu cătu
este positiunea lor mai inalta și cu cătu se
bucura de-o mai mare înflăntia la poporu.

In ochii nostri, se-o spunemu verde, unu
Archiereu și mai cu séma unu Metropolitu, este
mai multu decâtu unu ministru, fiindu-cá unui
ministru monarhulu i pôte dá drumulu ori și
candu, dér' unu Archiereu, care isi cunósce și
și implinesce chiamarea traiescu și móre cu

și ciórecii) isi netezi perulu, și o puse ear' in capu;
isi scuturá odata picioréle facēndu sgomotu cu poteóv'a
de érna, ce era legata de opinci, și cu zurgáalele de
ghiatia, ce erau pēna din susu de genunchi și se uitá
apoi la copii sei, cari esisera in tinda. Neculae cu o
seurteica a mumesi, Ghitia in capu golu, Toderitia numa
in camasie. Sica trecēndu pe langa copii intrá in casa,
ear' Ghitia și Toderitia mersera de graba la sanie, se
suira pe lemne; Toderitia cade și incepe a plange.

„Stai blastematule“, strigá leica Trin'a cătu i esia
pe gura, și veni rapede cu cele 2 gaini, ce le avea, și
incepu se certe pe Neculae, dicēndu, că elu e mai mare
și puté se fi grijitu de fratii sei. Copii fugira de graba
in casa, se asiediara pe vatra, și taceau toti molcom,
că era tatalu lor de față, leganá pe Ticuti'a baiat'a
cea mica (mai avé 2 baiete, dér' acestea nu erau acasa).
Leica Trin'a puse gainile in tinda și intrá și ea in casa.
— „Da da-le de mancare, și pune i se se culce“, dise
Sica aratandu cu față cătra copii... „incaldiescu
rachiu, care l'ai cumperatu... iti lasasemu o duca de
bani.“ — „L'am si incalditu“, grá leica Trin'a, aducēndu
rachiu... „cu baietii astia nu mai știu ce se facu, imi
manca urechile. Éri am cumparatu 2 cofe de malaiu,
și astadi...“ Sica se scarpiná in capu, apoi apucá
stiél'a se uita odata la ea, trase o dusca, se mai uitá
odata la stiela, se sterse la gura, și i propti capulu
in mání.

„Am fost la cuconu Lache și nu mi-a datu banii
de pe septemana, scie D-dieu cu ce-omu mai cumperá
malaiu“ grá Trin'a punēndu-le copiiloru pe vatra unu
castronu cu nisce zama subtire prin care inotá 2 capete
de peste saratu. Intr'aceea se aude plangēndu prin curte.
Sica isi ridica pușinu capulu, se uita la fereastră, ear'
Trin'a ese in pragu și merge apoi inaintea baetelor,
cari veniau plangēndu și sgriburindu de frigu. Linti'a,
că de 5 ani. aducea in cărca pe Marinic'a, care era de
vr'o 3 ani. Baietele fusesera la o vecina, venindu acasa,
cea mai mica a caditu in zapada, și a inceputu a plange,

poporulu pentru care trebuie se si puna si su-
fletulu.

Din tôte aceste urméza că Archiereii nostri
nu numai că sunt barbatii nationali, dér' sunt
cei mai de frunte barbatii nationali.

Prin urmare candu se dice că „barbatii na-
tionali se iea cărm'a nationala“, intre acesti
barbatii trebuie se se intieléga și Archiereii și
acestor'a nu li se pôte díce cá „se se dé la o
parte“, candu ei sunt datori se mérga inainte.
Dér' déca unulu séu altulu d'intre Archierei
'si-ar' uitá de datori'a lui nationala pēna a voi
se ne máne elu cu cărja cá pe nesce oi, unde
i-ar' placé séu unde i-ar' comandá stapanirea
contraa desvoltarii nóstre, acestu Archiereu
ar' comite celu mai mare pecatu; elu nici
atunci nu ar' incetá a fi unu „barbatu natio-
nalu“ dér', ilu asiguramu, că nu s'ar' mai
bucura nicidecum de increderea nationala. Si
unu Archiereu, care nu se bucura de increderea
nationala este, marturisimu. omulu celu mai de
compatimitu de pe față pamentului.

Din aceste voru binevoi a trage conclusiunile
cei dela „Tel. Rom.“ și voru judecă déca amu
fost in dreptu nu a ne rogá, ci a pretinde dela
Archiereii nostri, că se ajute natiunei in mo-
mentulu supremulu periculu.

Cronic'a evenimentelor politice.

Dupa ce s'a finitu desbaterea bosniaca in
diet'a ungara, deputatulu Gedeon R o h o n c z y
a inscenatu earasi o asia numita „discutiune
asupra coruptiunei“. Acusarile lui se
indreptara in prim'a linia contra ministeriului
de comunicatiune și a secretariului de statu din
acestu ministeriu H i e r o n y m i. Dep. Ro-
honz y sustienú, că ministeriulu de comunica-
tiune procede incorect, că la lucrarile de re-

ear' cea mai mare plangea de plansu sorusi. Leica
Trin'a, le sarutá pe amendou, luá pe Marinic'a in bratie
și pe Linti'a de mana și le duse la mancare. Sica se
uitá la baiete și apoi ear' luá positi'a ganditóre de
mai inainte.

„Unde ati fostu“ grá elu intr'unu tardiu. — „Au
fost la nenea Bucuru“ respunde Trin'a și continuandu
despre alte lucruri spuse că nu i gluma cu versatulu, că
a muritu unu baiatu a lui Gheorge dela cruce, că Flóri
lui Cotoru ii zacu de versatu toti baietii.

Sica n'a ascultatu la spusele nevastei, căci gandea
airea, gandea cum se vēnda o parte din lemne cum se
si cumpere unu straiu și alte de felulu acestora. —
Copii, dupa ce au mancatu s'au dusu se se culce toti
intr'unu patu, căci numai unulu avea Sica a lui Toporu.
Sica scurse rachiu, se uitá apoi pe fereastră, și vediendu-
si, cănele, care d'abia intrá in curte, strigá „Leu, Leu“
și luandu niste faramituri de mamaliga esi afara și i le
aruncá lui, căci multu 'lu avé dragu, cá singur'a avere,
ce o mostenise dela tataseu; se întórse apoi se puse
langa focu isi desghetiá opincile și dupa aceea si le
deslegá.

Cá se cunósceți mai bine pe Sica Toporu, ve spunu
că fusescu copilul saracu și se nutria din căratu in spate
că toti hamalii; o ducea de totu reu mai alesu acum, că
avea o casa de copii. Era de 35 de ani, omu inaltu,
dér' slabu si pe față avé 2 afundaturi prelungite, cari
ii dedeau o infașiare de compatimitu, singure aceste
afundaturi i aratá totu trecutulu vietii sale.

Acum era insuratu de 15 ani, dér' aratá ca unu
betranu, atatu ilu trecuse necasurile. Nevasta 'si-a luat
de breasla sa pe Trin'a fata a unei gaitanarese, (buna
meserie in acelu timp); și nici cá 'si putea gasi nevasta
mai potrivita; fusescu frumósa cá fatá, dér' acum se tre-
cuse si ea de atatea necasuri, si desi se cam imbatrinise
la față, totusi harnic'a ei i remasescu și grijea de cei
șiépte copii, ce i avea, din tôte puterile. Cum spuneam
Sica 'si-a luat nevasta de brés'a s'a, si nu e mirare

*) Vasile-Vasilica-Sica.

**) spentiulu (la Brasiovu).

gulare ă Tisei se facu cele mai mari abuzuri, că cunósce casuri în cari cu mituiri de 200 galbini și 2000 florini, s'au căstigatu liberarea cautiuniloru retienute, elu cu multi alții sunt convinsi că functionarii ministeriului de susu pēna josu sunt corupți, elu nu va cită nume pēna ce nu se va institui o comisiune de investigare parlamentara, care se pedepsesca pe culpabili s. a. — Secretariulu de statu Hieronymi, ginerele lui Várady, declară că primesce comisiunea de investigare și respunde la acuzarile lui Rohonczy, provocandu 'lu se aduca dovedi. Acest'a promise că va aduce dovedi la timpul seu, pēna atunci trebue se primésca imputarile de calumniatoru. D. Tisza sarí în ajutoriulu lui Hieronymi. Ministrulu de comunicatia Ordody promise, că va cercetă lucrulu cu severitate. Vederemo?!

Sub ingrijirea ministrului presedinte Tisza fondulu de dispoziție aduce róde. Unu diaru francesu din Paris „National“, scrie despre Maghiari, „că ei întielegu situatiunea, în ceea ce privesce pornirile Slaviloru cu multu mai bine de cătu Nemții. Natiunea asta mica la numeru a sciutu se 'si elupte celu mai de frunte locu în monarchi'a Habsburgiloru, asié că barbatii ei de statu au condusu multu tempu politic'a esterna.“ Articululu lauda inteligenti'a și patriotismulu Maghiariloru. „Budapest'a este capital'a civilisatiunei dincolo de Laita. Cu tóte acestea au de a luptă cu multe greutati, pentru că mai Romanii mai Sasii se plangu contra dominatiunei maghiare, pe lenga tota libertatea, de care se bucura preste totu loculu natiunalitatele deosebite.“ — Pare că i-a dictatu dlu Tisza, asié le mai scrie. Se dice, că plangerile natiunalitatiloru facu greutati. Cum se póte, candu de 15 ani încóce aceste plangeri n'au fost considerate de locu, si siovinismulu maghiaru 'si-a mersu drumulu lui negenatu? —

„L'Indépendance Roumaine“ atrage atentiunea tierii asupra usurpatiuniloru necontenite, care sunt axpusi muntii Romaniei din partea Austro-Ungariei. „Astadi ni se ia o parte a pamentu, mane alta, treptatu, pe furis, dacata de nemtieasea inaintéza necontenitu.“ (Siu. Pajur'a are mai vertosu insemnatate. Acesta inaintare cătu Austri'a inaintéza s'a strategica. Cu nari cu cari nu se mai multu în muntii nostri, cu atātu ne predomnesce mai multu militaresce. Déca li se face vre-o întrebare, în acest'a privire, pazniciloru austriaci dela fruntarii, ei 'ti respundu cu ironia: „ce ve pasa, Romani dincóce, Romani dincolo.“ „Se speramu incheia „Ind. Rom.“ că acest'a fina ironia va

deveni' într'o dí o realitate, căci guvernamentele trecu, ear' natiunile remanu.“ —

D. Gossler, ministrulu culteloru din Germani'a, a facutu mai dílele trecute o imputare Poloniloru, că nu-si perdu speranti'a de a reformá Statulu loru. Diarulu polonu, „Gazetta Torumska“, din Thorn, vorbindu despre acest'a imputare, scrie urmatórele: Imputarea principala în discursulu ministrului este cuprinsa în afirmatiunea, că Polonii nu perdu speranti'a, ba inca credu cu nestramutare în viitoriulu Poloniei; totu ceea-ce facu, ce cugeta si ori unde se intrunescu, tóte acestea sunt pregatiri, activitate si midilóce spre acestu singuru si unicu scopu. Nici nu voimú, nici nu putemu si nici nu ne incercamu a tagadui acest'a faci'a cu d. ministru. Asié este! Fia-care Polonu în parte, si toti impreuna nutrescu o asemenea credinti'a si o asemene speranti'a. Tint'a vietii loru impulsulu activitatii loru, obiectulu cugetarii loru idealulu loru este numai si numai o Polonia intréga, libera si fericita. Care voru fi anume marginile în cari acest'a va trebui s'e se faca, fia ele cele din anululu 1872, fia ele mai intinse si mai bune, séu mai strimte, dupa cum se va puté, acest'a este o alta cestiune. Ide'a si speranti'a Poloniloru sunt că acele margini se fia pe cătu se póte mai intinse, dér' de faptu, apoi cum va voi Dumnezeu si cum voru permite impregiurarile.

„La Gazette de Roumanie“ se ocupa cu telegram'a agentii „Havas“ prin care se aduce scirea, că cabinetulu vienezu a cerutu de la Pórta că acest'a se useze de influenti'a sa spre a impiedeca pe musulmani de a se uni cu insurectionarii. Diarulu francesu explica pré bine cauza acestei uniri a musulmaniloru cu revoltarii, arétandu, că de unde sub administratiunii si Hertiegovenii desi sub o fratiune detestabila, aveau o recolta si puteau fi scutiti de militia dându o suma neînsemnata de bani, adi au séu n'au recolta suntú executati la plat'a dariloru si cu ori-ce pretiu trebue se slujésca sub drapelulu austriacu. Astfelu isi explica „La Gazette de Roumanie“ apropierea Bosniaciloru si Hertiegoveniloru de musulmani. Cererea Austriei póte se aduca o apropiere — dice numitul diaru — între Turci'a si Russi'a si acest'a póte da nascere la consecintie grave.

Missiunea prussiana, care a mersu la Constantinopolu spre a preda Sultanulu i ordinulu vulturelui negru, a fost primita de cătra Padisialu cu dovedi extraordinarie de simpatia si amicitia. Se vede, că Turciloru le e téma

de urmarile agitatiuniloru slave si cauta un radienu în Germania. Se dice, că Sultanulu se pórtu faci'a de ambasadorulu Germaniei cu deosebita atentiune, asié că s'ar' poté admiti că relatiunile dintre Turci'a si Germani'a au caracterulu unei sfinse aliantie.

Diarulu „Telegraphulu“ din Bucuresci i scriu din Bulgari'a urmatórele: Sofia nu este de cătu unu gubernsky gorod (capital'a districtului) a Russiei! dicu militarii russi de pe aici. si mai adaugu: principele Battemberg nu este de cătu unu prefectu russu. Ce e dreptu Bulgari'a, dupa lovitur'a de statu, a devenitu déca nu de jure, apoi de siguru de facto o provincia rusésca; ce e dreptu, intier'a nóstra bulgara niciodata, chiaru sub domni'a Turciloru, nu se despretiuea într'unu modu atātu de cinicu natiunalitatea bulgara, de cătu cum acest'a se da pe faci'a actualmente. Nu este inse totu asié în Rumelia Orientală, acolo, sub domni'a unui guvernulu întieptu. elementulu natiunalu 'si-a reluat, inectulu cu inectulu, loculu care 'i se cuvine. Russii suntú indignati ce e dreptu, corespondintiele tiparite în diarulu „Golos“ si scrise de catra oficiarii russi, aflati în serviciulu acestei tieri, sunt dovedi palpabile pēna unde merge orbirea acestoru ómeni, cari se credu civilisatori ai Orientului. Inca din anulu trecutú armat'a Ramelei Orientale s'a liberatu în mare parte de sub jugulu elementulu militarulu russu. Inectulu cu inectulu, guvernulu Rumeliei inlocuiá pe capitani russi cu capitani bulgari, asié că în momentul de faci'a companiele nu mai sunt comandate de cătu de cătra Bulgari. La noi nici, unu oficiaru bulgaru nu se credea pēna adi capabilu a se urcă asié de susu pe treptele ierarhiei militare; dér' în fine dílele din urma ministrulu nostru de resbelu a creditu de cuviintia a dá bietiloru oficiari bulgari gradulu de capitanu. Se aude, că d-lu Criloff s'a otaritu a inlocui pe comandantii de companii russi cu elementulu bulgaru. . . In fine, éta-ne dér' declarati capabili celu puçinu pentru acest'a...

Autonomi'a confessională si statulu.

Lupt'a confesiuniloru autonome în tendintiloru de amestecu ale statului, a pusu pe ganduri si pe organulu oficiosu alu guvernului ungurescu. În numerulu seu dela 2 Martiu c. „Pester Lloyd“, dice că adi tóte confesiunile se plangu că sunt asuprite si urmarite din partea statului, dér', dupa natur'a lui adeverata, presupune că opozitiunea ce se face proiectului

căci trebue se sciti că mare lucru e rangulu la Căoveni si raru veti vedea că fat'a de macelaru s'e se marite dupa vr'unu hamalu, séu că vr'unu legatoru de marfa se-si dé fat'a dupa vr'unu belitoru.

II.

A duó'a di de diminétia, Sica vendú lemnele pe 4 bancutie, merse apoi în josu se mai agonisésca ceva, carandu în spate, aici aveau mare lipsa de bani se dea pe malaiu, pe sare, si se cumpere vr'unu tiolu de asternutu, pentru că i se rupea inim'a candu vedea gerulu si candu gande la copii sei. — „Norocu Sica,“ dise mosiu Ionu Cocósie, vecinu-seu si bunulu pretinu alu reposatului seu tata. „Da ce... nici nu me bagi în sama?“ adause mosiu Ionu netedindu-si perulu seu albu. — „Norocu mosiu Ióne“ grăi Sica cu dragu si privea pe vecinu-seu cu mare placere. — „Da ce... cum mai traiesci Sica?“ continuà mosiu Cocósie tarandu-si piciórele si proptindu-se pururea în bétulu seu provedintu cu unu cuiu ascutitu că se nu aluneece. — „Bine multimescu mosiule“ grăi Sica scurtu, apoi incepú a raspunde la alte întrebări ce i le punea mosiu Ionu, si ast-felu vorbindu mai de una mai de alta, ajunsera acasa. — „Mà Sica... da fiind-cà amu ajunsu la cas'a mea, hai inaintu, vin' se-ti aratu botele ce le-am facutu si chipu se mai stamú de vorba, că de câteori te vedu pe tine, 'mi aducu aminte de tata-teu si de copilaria ce-am copilarit'o la olalta,“ grăi mosiu Iónu, oprindu-se în locu si privindu-lu pe Sica cu faci'a limpede.

Iónu Cocósie erá omu cá de 56 de ani. Era veduvu de 20 de ani traia facéandu-si tóte cele de lipsa; elu isi spalá, isi facea de mancare, isi vedea de dogarie, c'unu cuventu isi grijea de sine si de ale sale cá cum ar' fi fostu veduvu de candu lumea. Tienea la elu o nepotica, pre Anic'a, carea nu erá mai mare cá de 7 ani. Mosiu Ionu era de totu multumitu, căci chivernisise din tineretie si avea 7 capre, cari 'i aducea mare venitu primaver'a candu vindea laptele domniloru cari obicinescu lapte de capra; mai avea 3 gaini si unu căne negru,

caruiá de batránu ce era, incepuse a-i cresce ici si colea peri albi. Purta mare orénduiala în tóte ale sale; seulele erau tóte la loculu lor si curatieni'a era mare lucru în ochii lui.

— „Ce faci drag'a mosiului“ grăi Cocósie uitandu-se lungu la nopóta-s'a, care umbla se eurentie zapad'a de prin curte. — „Uite mosiule, curatiu cá se fia si la noi grijitu cum e la toti“ incepú Anicuti'a, dér' vrendu a se aratá barbata luncă si caditú în zapada; se ridicá inse curendu si incepú s'e se stérgea pe mâni si pe cojocelulu ei nou. — „Vin'o în casa Anicuti'o“ continuà mosiu Ionu luandu pe nepóta-s'a de mana „Vino 'n casa... uite 'ti-am adusu unu covrigu... se nu'ti fia frigu“ Anicuti'a luà covrigu cu amenduóe mânilé, ilu puse la ochi ilu luà apoi în drépt'a si mergea voiósa alaturea cu mosiu-seu. — „Siedi Sica... uite pe lavitia ai'a, că si tata-teu Sica batranu, totu aici se punea, de câteori venia la noi (mosiu Ionu totdeuna dicea la „noi“ nici candu la „mine“) si elu venea desu, că eram fârtati buní.“ Sica se uita la lavitia, se puse apoi pe ea, isi netedi odata perulu si facéandu o faci'a seriósa nu dise nimicu ci astepta pe mosiu Ionu se încépa vorb'a.

— „Vedi mē Sica, eu de multeori i am totu disu tata-teu (aci mosiu Cocósie a datu din capu) se te lase la mine la mestésigu... si dieu în diu'a de adi nimicu nu'i mai bunu ca mestésigu...“ grăi Cocósie redicandu o dalta, ce caduse josu, ear' continuandu spuse multe de tóte despre botele facute, despre lemnele ce le are, despre capre, despre gaini si în legatura cu acestea spu-neau multe patianii din copilarie, din petrecerea s'a cu „junii“*) si totdeuna sférsiá cu cuvintele „si Sica tata-teu inca era cu mine.“

Afara era unu ventu grósnicu, siuerá de 'ti luá audiulu si parcá trecea si prin crepaturile zidului, si facea unu sgomotu de se te fereasca D-dieu. Cănele incepú se latre dér' indata încetá. Sica se uita pe fereas-

*) Petrecere ce dureaza o septamana dupa Pasci....

tra se véda ce este „Nui nimicu“ dise elu punendu-se ear' pe lavitia, „Cănele meu a venitu la Dta în curte.. a venitu bagsamà dupa mine“ continuà Sica punendu-si mân'a pe cărligulu, ce 'lu avea în bréu. — „Cănele nostru“ grăi mosiu Ionu dându din capu, „ilu avemu de multa vreme. Tienu minte cá acum... trecusera dela zăvera 10 ani, candu l'am cumperatu dela unu tiganu: tiganulu vrea se m'lu dea de cinste, dér' eu i'am aruncatu acolo căti-va creitari, că nu 'i bine se iai căne séu pisicá în cinste.. Multu platesce unu căne bunu la cas'a omului...“ Incepú apoi se spuna câte ceva din viati'a lui, unde cănele i-a fostu de ajutoru si în cele din urmă dintr'o vorba în alta, — spunendu cum odata 'i furase nisea ciubare si bote si cum a prinsu pe hotiu cu ajutorulu canelui — ajunse cu povestea ear' la dogarie.

— „Mare lucru 'i mestésigu“ dise Cocósie uitandu-se lungu la botele ce erau asiediate în rēndu pe langa parete — „Bunu lucru, bunu“ continuà Sica proptindu-si capulu pe mân'a stanga si uitandu-se la unu anumitu locu. Gandeu dusu si numa candu incepú mosiu Ionu se vorbeasca ridicá faci'a. — „Ce mà Sica? — Căndu eram de 30 de ani aveam bani... nu gluma.. uite 'mi-am facutu casa, grajdu, 'mi-am prasiu capre, cu unu cuventu, multiamimu lui D-dieu“, adause Cocósie dandu din capu în semn de multiamire. — „Da se lasi pe Neculae alu teu se lucre câte ceva la mine... ce dici Sica?“ se adresà Cocósie privindu 'lu neintreruptu. — „Apoi de! mosiu Ióne, se vedemu ce-o dice nevast'a si 'n cele din urma“... dise Sica scarpinandu-se 'n capu „gandeamu se 'lu mai lasu unu anu pēna s'o implini 14, se 'lu i-au dela euconu Lache din usi'a pravaliei se 'i cumperu o funie si se 'lu i-au în cetate langa mine, se 'si mai deprinda spatelule cu căratu, cá... de... ori si cum asta 'i cea mai lesne meserie. Nu'ti trebue nici seule, nici lemne; o funie de 10 cr. si candu esti mai mare, unu cărligu de ridicatu; — asia a traitu mosiu, asia tata... asia eu“, dise Sica dandu din capu. — „Mà Sica“ grăi Cocósie apasatu. „Lasa-mi 'lu mie

de lege pentru scólele medie, ar' fi in multe privintie indreptata in contra statului si a „natiunei“; fačia de aceste tendintie statulu ar' avé datori'a de a duce in implinire totu ce e in interesulu tieiei si a natiunei; deca legea proiectata, care ar' corespunde acestui interesu, s'ar' respinge, guvernulu trebuie sè se îngrijésca prin ordonantie, cá gimnasiele si scolile reale se nu iea o directiune antinationala, centrifugala si reactionaria.

Va se díca organulu guvernului deja a inceputu se-o mai efinésca puçinu in afacerea cu scólele medie. Concede cá legea ar' puté se cada in dieta, dér' promite ordonantie. Pretensiunile statului. cari ar' formá bas'a viitóreloru ordonantie le resuma in urmatóarele trei puncte: 1. Statulu póte recunósce numai acele testimonii de maturitate, cari se voru dá cu concursulu lui. (Acést'a ar' pretinde cá la esamene se fia de fačia unu comissariu alu statului care se subscria testimoniele.) 2. Statulu nu póte recunósce decátu numai acea scóla media, a careia professori 'si-au primitu cualificatiunea séu directu dela elu, séu celu puçinu cu concursulu lui. — (Acést'a ar' pretinde cá statulu se fia reprezentatu la esamenele de cualificatiune celu puçinu prin cei duói comissari proiectati, deca nu esaminéza elu insusi. „P. L.“ crede inse cá in punctulu acest'a se nu se dè legeri o putere retro-activa si si cei ce la promulgare voru fi professori ordinari, aceia se remana cum sunt, fara nici o clausula.) 3. Statulu nu póte suferi cá in vre-o scóla sè se propuna studiele din carti didactice, cari nu le-a revediatu. — (Acést'a ar' cere cá tóte cartile inainte de a fi introduse in scóle se fia revediate si aprobate de guvernulu.)

Eata pretensiunile in cari culminéza asiénumitul „dreptu de inspectiune alu guvernulu“ — dice „P. L.“ — in tóte celelalte puncte, in impartírea si tractarea obiecteloru de investimentu, in alegerea si intrebuintierea profesorilor, in tóte cestiumile pedagogice, didactice si disciplinare — sè se lase confessiuniloru libertate pe càtu numai va fi cu putintia.

Ministrulu de culte si instructiune publica Trefort a declarat in o siedintia ultima a comissiunei dietale pentru instructiune, cá subcomissiunea 'si-a rezolvatu problem'a. Nu ne intrebati inse cum!

In siedinti'a dela 2 Martiu a. c. presidiulu a facutu cunoscutu, cá a sositu la dieta o petitiune a Metropolitulu Miron Romanul in

pe Neculai . . . se 'lu facu omu, cá sciu, cá mii multiami; incai se 'mi creasca inim'a vedíndu'lu, cáci multu sémána cu tata-teu . . . cu Sica batranu.“ — Anic'e a a statu d'oparte in decursulu vorbirei, si candu a auditu de Neculai, a datu lui Sica covrigulu dicéndu se 'lu dea lui Niculae.

Mosiu Cocósie scóse unu alu doilea covrigu ilu dete lui Sica si privíndu cu ochi ridietori la nepóta-s'a i-a disu se 'si tiena covrigulu.

Intr'aceea se audu strigate p'afara. Erau mai bine de vro diece baieti strigau si hísieau o buha. Unu baiatu dicea, cá buh'a a intratu la mosiu Cocósie in podu alu baiatu dicea, cá a intratu airea si asia faceau gura mare. Anicuti'a se puse la fereastra si vedíndu atáti copii, ar' fi vrutu se iésa. Ionu Cocósie deschise fereastra si intrebá pe baieti, ce cauta. Baietii 'i spusera despre buha, ear' mosiu Cocósie le-a disu se nu mai amble nimica, cá nici n'o fi fost buha si apoi chiaru se fi fost si se fi intratu la elu in podu, se vie diminétia s'o caute, si lea mai disu sè se duca p'acasa se nu recea-sea se nu se imple de versatu. Copii se dusera p'acasa afara de doi, cari nu ascultara de locu ba chiaru se impotrivira facéndu nisee schime cátra mosiu Cocósie. Mosiu Ionu chemá pe Anicuti'a dela feréstra si se puse pe unu scaunu. — „Me ducu mosiu Ionu, cá m'o fi asteptandu nevast'a“, grai Sica cam fara voie „si cine, scie ce or' fi facéndu baietii . . . cá adi diminétia, Toderitia era bolnavu . . . me temu se nu capete versatu . . . avea ferbintieli.“

Mosiu Cocósie ii dise se trimétia pe Trin'a dupa niste lapte grosu si dicéndu-i „se ambli sanatosu“ ilu insoçi péna in pragu. Tocmai candu Sica esia pe pórtá a sburatu buh'a din podu cobíndu in glasulu ei, si s'a sediatu pe pórtá. — „Da asta . . . ce se fia . . . totu au vedíutu bine baietii . . . numai de n'ar' fi vr' unu semnu reu“, grai Sica cu gur'a jumata. — „Asi Sica! Da baietii au alungat'o dela Bucuru a lui Ionu, cá elu

afacerea regularii instructiunei in scólele medie. De „petitiunea“ Metropolitulu Vancea n'amu cettitu péna acuma se fi fost presentata dietei. Póte cá se va milostivi vreo tóie din Pest'a se ne aduca estrase din aceste „petitiuni“, inainte de a se terminá tóta afacerea.

Probe de stilu ungurescu.

Din artielulu „Ardealulu si Romani'a“ din „Ellenzék“ Nr. 49 (1882).

„...Noulu regatu romanu sdranganesce cu sabi'a, se pregatesce pentru lucruri mari: elu organiséza armate noue, redica fortaretie spre granitiile Ardealului. . . Pieptulu eroiloru romani se ímfla de entusiasmu, sangele romanu fierbe si clocotese prin vinele nepotiloru lui Mihaiu. Si cum se nu! Candu eroicele remasítie ale Traianiloru si Decebaliloru se afla asié aprópe de realisarea unoru visuri atátu de frumose. In cele din urma inca se va face Dacoromani'a incepéndu dela lacurile Dobrogei péna peste Carpatii secucesi si peste Királyhagau péna in inim'a tieiei de josu, péna la Segedinu si Dobritínu.“

„Astfelu a zugravitu fantasi'a esaltata a eroiloru romani din Bucuresci chart'a viitórei Dacoromanie. Pe chartele scóleloru din Romani'a deja de multu stralucesce icón'a viitórei imperatie dacoromane. Acum s'a apucatu si ministriulu de esterne si de resbelu din Bucuresci de a zugravi acést'a mapa a dascaliloru. Si la zugravire voru dá ajutoriu, — asié speréza eroii din Bucuresci, — Bulgarii, Serbii, Bosniacii si Muscalii Gloríosele remasítie ale Romei se voru uní asiédéra cu totu felulu de frati slavi inca si mai gloriosi: cu Bulgari'a, Serbi'a, Montenegrulu, cu Russi'a si in unire fratiésca voru rumpe Ardealulu din corpulu statului de o miie de ani alu Ungariei. Asié este scrisu, asié s'a hotaritu in aliantia incheiata intre Romani'a si Russi'a.“

„Faca ei numai aliantia cu Bulgarii, Serbii, Bosniacii contra imperatfei maghiare! Alios vidi ego ventos. Prin alte furtune a trecutu natiunea maghiara. Veditu'amu noi pe Romanu, candu ne-a aprinsu pacinicele case aruncându-ne copii in sulitie; vedíutu-i-amu, candu alianti cu càrduri de tataru au navalitu asupra patriei nóstre si devastandu sate si orasie au sporitu glori'a istoriei romane; curendu dupa aceea, s'au facutu càluzii ostiriloru turcesci, servíndu cá miserabili spioni, si apoi au capetatu din Stambululu pentru „servitiulu“ loru ceea ce au meritatu: corbaciulu seculariu (százados korbácsot).“

avé 'n podu doi pui de buha. Nu 'i nici unu semnu . . . nu 'i nici unu semnu.“

La Sica acasa, zacea Toderitia invélitu in cojoculu mumesi, cu ceilalti copii afar' de Niculae, care nu venise inca din cetate. siedeau pe vatra si se uitau la taciunii din focu; Ghitia batea pe Linti'a, pentru cá luase o picioica din spuza, fara voia lui. Linti'a plangea cátu putea, ear' Marinic'a baiat'a cea de 3 ani plangea de plansu sorusi. Cum intra Sica toti tacura, numai Marinic'a mai suspina de plansu. „Da n'a venit numa-ta?“ se adresá Sica cátra Ghitia, se duse apoi la patu, pipai pe Toderitia ilu infasiorá mai bine si vedíndu, cá s'a desteptatu i-a datu lui covrigu. Scóse funi'a de dupe capu, o puse p'o lada, scóse apoi càrligu din bréu si se lasá p'unu scaunelu proptíndu-si fruntea 'n palme. — „N'a venit“, respunse scurtu baiatulu si observandu cá tata-seu a datu ceva lui Toderiti'a se duse incetu la patu si vedíndu covrigulu, arunca o repede privire la tata-seu, si indata puse man'a pe elu si 'lu rupse pe jumata. Toderitia incepú se planga ear' Sica, uitandu-se odata la Ghitia, luá funi'a de pe lada si 'lu eroi numai cá pe elu. Intr'aceea cata cá intra in casa si leica Trin'a cu baiat'a cea mica in bratie, si dupa ea baiatulu celu mai mare, Nicotai.

„Ean pune ceva se maneamu“, dise Sica, esíndu afará, . . . „ean vedi ce 'i e lui Toderitia si mai impacu copii astia.“ — „Imi rodu urechile . . . nu sciu, ce se mai facu cu ei“, dise Trin'a punendu copil'a cea mica din bratie si mergéndu la Toderitia ilu pipai, ilu invali si se departá dandu din capu in semnu cá nu mai e nadejde de scapare; scóse apoi dintr'unu cosiu de mana niste lapti de peste si puse copiloru se mance cu niste coji de malaiu.

A duo'a dí lui Toderitia i esise versatu, de era totu trupulu numai o buha. Nici nu era mirare cáci ambla varsatulu, lueru mare; in vecini erau multi copii bolnavi In decursu de-o septamana atatia s'au bolnavitu si atatia au muritu de se vedea cum se cade cá este o epidemie

„Asié dér' se vina numai din Romani'a, se viia! Noi tienemu biciulu gata pentru ei si pentru fratii loru slavi.“

„Da! Ardealulu le trebuie?“

„Dér' cu ce dreptu?“

Cu dreptulu raptului, alu furtului, alu tradárei? Séu pentru aceea voru se despóia pe natiunea maghiara de stravechi'a ei proprietate, pentru cá a tractatu asié de marimosu cu Romanii de aici, incátu acestia in decursu de o miie de ani si au pastratu caracterulu natiunálu si borborosescu si astadi cum borborosau inainte de ast'a cu o miie de ani? Séu pentru cá Ungari'a a fostu cea d'antáia cu Austri'a, care a sprijinitu aspiratiunile de independintia ale regatulu romanescu si le-a intarítu recunoscéndu-i independintia? Séu pentru aceea, pentru cá...?

„Ei dér' pentru ce atâte intrebari. Pe nebunulu, candu vré se-'si taie gutulu n'ai se 'lu capacitezi. Pe nebunu trebuie se-'lu legi, cá se nu-'si póta stricá nici sie-'si, nici altora!“

Ei, dá bine au mai nimerit'o celu dela „Ellenzék“ cu „nebunulu de legatu“, par' cá s'ar' fi uitatu mai inainte in oglínda! Cetitorii nostri se potu convinge din sírurile de mai susu cáta simplicitate presupune „Ellenzék“ la lectorii artieliloru sei si cáta falsitate si impertinentia desvólta scriitorii unoru astfelu de scorituri. In numerulu urmatoriu (50) „Ellenzék“ incepe unu altu artielu de fondu intitulatu „Alianti'a russo-romana“ cu cuvintele: „Isvorulu din care a luatú fói'a nóstra impartasirea privitória la acést'a („Bukuresti Hiradó“) este demnu de tóta credintia“. Este unu anu si mai bine inse de candu „Bukuresti Hiradó“ a repausatu in Domnulu. Sermani cetitori ai lui „Ellenzék“ et consortes!!

Rescól'a in Crivosci'a si Hertiegovin'a.

Raportulu militarulu oficialu eela 28 Febr. dice: Colóna Leddhiu s'á unitu cu colóna Haas. Regiunea asié numita Zagorie a fostu mai tóta parasita de locuitorii ei. Knézulu séu siefulu acestai regiuni s'a supusu si a depusu armele. Insurgentii s'au retrasu in valea Narentei de susu. Miscari de trupe au avutu locu actualmente in diferite directiuni pentru a combate pe insurgentii imprastiatí in urma recentulu atacu combinatu a patru colóne. O grupa de aprópe de 150 insurgenti cari aperau in altimile aprópe de Kokorina a fostu respinsa de o companie de venatori cari ocupa acum aceste positiui.

grósnica. Curgeau morti la grópa de par' cá nu mai aveau sè se sférsiéscá, si din dí in dí totu mai multi muriau. Lui Trica Sorocú 'i-au muritu 5 copii, lui Ion Bónca i-au muritu sócr'a si 2 baiete, mai murisera George Bondacu si Trin'a lui Bucuru din vecini si alti multi cáci se latise versatulu peste tóta Cacov'a. Nici nu este mirare, cá se latiesce epidemia, deórece casele sunt fórte aprópe una de alta, sunt miserabile si afar' de aceea câte 6, 7 persóne siedu intr'o odaie, asia cá deca apuca versatulu, atunci nu se mai contenesce péna candu nu prapadesce pe toti. Niminea nu se îngrijeste de sermanii hamali in acestu timpu de grea cercare, chiaru nici medicii n'au destula inima se mérga prin casele loru.

Sica inca s'a implutu de versatu si astfelu acum, chiaru se fi vrutu nu mai putea munci, nu mai putea cástigá cu ce se-'si tiena cas'a. Lui Neculai i-a datu drumu cuconu Lache din precautiune, se nu se imple de versatu si astfelu destula pacoste erá pe cas'a lui Sica. Bani strinsi n'avea, cáci nu era decátu hamalu, si hamalulu traiesce de adi pe máne; elu nu sémána, nu se-cera cáci n'are pamentu, ei numai din ce capeta, carandu in spate séu descarcandu marfa la câte unu negustoru, traiesce cu famili'a. — Sica zacea greu bolnavu si câte odata cereá sè se ridice din patu erediendu cá dór' totu nu'i va fi asia greu, (cáci audiea cum cereau copiii de mancare) dér' neputendu-se ridicá stá oftandu lasandu-si manile peste cei 2 copii ai sei, cari, plini de versatu zaceau alaturea cu elu. Leichi Trini i se rupea inim'a si nu sciea ce ar' face, ce-ar' derege sè-si scape barbatulu si copiii de peire. Totu ce avea la cas'a ei, ar' fi datu, numai sè 'si castige linistea de mai inainte. Copiii cereau de mancare, si Trin'a nu sciea de capulu ei. N'avea far' unu saculetiu cu picioici, câteva capete de pesce sáratu, si cáti-va pumni de malaiu — isi tinea copiii, si vedea de bolnavi, si afar' de aceea laptá pe baiat'a cea mica, dér' numai ce'i dreptu leic'a Trin'a se facuse cá o scandura intr'o septamana de dile.

Dupa altu raportu oficialu dela 2 Martiu colón'a Czevits a luatu in 27 Februaru positiunea Ulok; insurgentii o luara la fuga lasandu pe campulu de lupta càtiva morti si ducându cu sine pe cei mai multi morti si raniti. Trupele austriace au avutu 8 morti si 16 raniti. Unulu din capeteniele insurgentiloru Beg Jazic a fost prinsu.

Dupa aceste raporte oficiale militare trupele austriace au dobânditu unele succese mai remarcabile prin continuarea operatiuniloru in tînutulu Zagorie. De alta parte se vede din faptulu că insurgentii au avutu tîmpu a luá cu sine pe raniti si pe cei mai multi morti ai lor, că fug'a lor n'a fost asia de mare si că prin urmare luptele de pîna acuma nu pórta caracterulu unor succese decisiva.

Interesanta e relatiunea ce-o primesce diarulu anglesu Manchester, Guardian, despre o declarare, ce ar' fi facut'o feldmaresialulu Ioanovicî càtra mai multi locuitori fruntasi din Ragusa „Dorescu“ dise generalulu „de a procede in sensu impaciuitoriu. Am spusu imperatului, că eu cá Slavu ce sunt nu potu se consideru de problema a lucra in sensu inamicu fačia de Slavii Austriei. Rescól'a trebue se fia suprimata mai antaiu cu mana tare, si numai dupa ce insurgentii voru fi pedepsiti si adusi la supunere, promitu, că se voru face mari concessiuni. Pe tîmpulu ocupatiunei m'am fost pronuntiatu in favórea unei administratiuni natiunale a provinciiloru, dér' sfatulu meu nu sa primitu? —

— Ori încàtrau isi arunca privirile, foile maghiare nu vedu decàtu agitatiuni panslaviste. Sè se fi descoperitu acuma si intre Serbii din Ungari'a de miédia-di unu còmplo tu panslavistu. Dupa o telegrama din Török-Kanizsa sè se fi facutu acolo la 1 Martiu perchisituni in domiciliulu mai multoru Serbi si sè se fi aflatu la ei mari cantitati de arme. (?)!

Reuniunea femeiloru romane din Brasiovu pentru crescerea fetiteloru serace.

Comitetulu acestei Reuniuni in siedinti'a s'a din 18 Februaru a. c. a incheiatu bilantiulu despre venitele si spesele avute cu ocaziunea petrecerei aranjate in 31 Ianuariu a. c.

Venitulu curatu a fostu de 215 fl. 90 cr. v. a.

De óra-ce acést'a petrecere a fostu impreunata si cu o productiune musicala declamatorica si loteria comitetulu isi exprima pe acést'a cale multamit'a s'a tuturoru factoriloru, cari au contribuitu la acést'a petrecere si anume: sectiunei

Intr'o diminétia erá plansetu mare la cas'a lui Sica Toporu. — Leic'a Trin'a era cu ochii rosii de plansu, si nu sciea de sine; facea câte unu lucru, apoi 'lu desfacea si vrea se faca mai bine. 'I trebuia multe, multe de tóte. dér' mai antaiu si mai antaiu bani. Bani inse de unde?... Intr'unu tardiu a capetatu càtiva dela mosiu Ionu Cocósia asia că acum putea se dea nise sarindare la biserică; cãci, dupa cum se scie, fia omulu càtu de seracu, rugaciunea neplatita, nu este bine primita.

Era moiste mare. Mosiu Ionu Cocósie si cu Trin'a petreceau 2 costiuge. Cãnele „leu“ urlá in dosulu casei, ear' copii lui Sica Toporu, fara focu, neimbracati si nemãncati priviau din fereastra cum duce la grópa pe tatalu lor pe Todoritia si pe Marinie'a. Ticuti'a baiat'a cea de 2 ani intrebá pe Ghitia despre tata-seu, si despre Marinica, ear' Ghitia nu respundea nimiecu, ei plangea, plangea cu suspinu impreuna cu Neculai care sta acum pe vatr'a cuptorului proptindusi capulu in palme, si privindu josu la lacrimile ce'i picau. Toti vecinii, chiar' cei cari 'si-au perdutu 3—4 copii, diceau compatimindu: „Ce-or' face bãietii lui Sica Toporu... vai de sarac'a Trin'a!“

IV.

Trecusera 10 ani de dile dela acelu nenorocitu anu si totu se mai audi'a câte odata povestindu-se lucruri de candu cu versatu celu mare. Era tocmái o di frumósa de véra. In gradini se audiau cantece diferite, ce se obicinuescu la culesulu cerasiiloru si tóta Cacova era cá unu raiu. Nimenea nu se mai gãndea la érna, cãci atãtea póme se facusera, încãtu par' că nu se mai gãtau se fi totu culesu, si apoi cãndu se facu póme multe traiesce si celu cu gradin'a, si celu ce cumpera pómele, si celu ce le culege, cu unu cuvêntu traesce si bogatulu si seraculu.

In acea véra siedea intr'o casa mare cu ferestriile deschise o baba p'unu seanelu, cuprindiendu'si genunchii cu manile. Era leic'a Trin'a. Fačia ei era trecenta

de cantari a Reuniunei romane de gimnastică si de cantari, deloru Carolina Lengeru si Mari'a Ciurcu, d-siúreloru Sevastia Muresianu si Elen'a Dimitriu, d-lui Dr. G. Baiulescu, cari au contribuitu la productiunea msicala-declamatorica. — Dómmeloru: Mari'a Diamandi, Polixena Dr. Popu, Ecaterin'a Puscaru, Elisa Muresianu, Mari'a Popea, Alexandrina Cergedu, Mari'a I. Gram'a, care pe langa membrele comitetulu 'si-au datu concursulu lor la aranjarea loteriei; in fine d-loru aranjori G. Chelariu, A. Barseanu, I. Seniuce, N. Dusoiu, D. Pascu si Zanescu.

Din siedinti'a comitetulu, tîntu in 18 Februaru a. c.

Mari'a Secareanu,
presidenta.

Dr. Nicolau Popu,
actuarius.

Diverse.

(Reuniunea romana de gimnastica si de cantari) din Brasiovu a tîntu Duminec'a trecuta adunarea s'a generala care a fost mai bine cercetata cá altadata dovéda, că interesulu publiculu pentru prosperarea acestei Reuniuni este inca viu. Raportulu despre decursulu acestei adunari ilu vomu publicá in numerulu viitoriu.

(Starea sanatatii a Reginei Romaniéi.) „Monitorulu“ de ieri publica urmatórele duce buletine privitórie la starea sanetatii M. S. Reginei; 14 Februaru: Dupa eateva dile de ameliorare manifesta a bólei, de care suferu M. S. Regin'a, s'a constatat in diu'a de 12 Februaru, propagarea inflamatiunei urechei interne càtra partile osóse invectiate, dobândindu ast-felu durerile o noua intensitate. Acést'a impregiurare a reclamatu o incisiune profunda spre a se evitá progressele bólei. — Operatiunea s'a executatu la 13 Februaru. In urm'a acesteia Majestatea S'a s'a simtitu mai usurata; nóptea urmatória a fost mai linistita. Asta-di, durerile s'au impuçinat si se póte dice, că starea Majestatii Sale este multu mai satisfacátoria, 15 Februaru — M. S. Regin'a petrecutu o nópte destulu de buna. Starea generala este multumitória; cea locala merge spre bine. — Dr. Theodori, Dr. Kalinderu, Dr. Marcovici, Dr. Kremnitz.

(Maghiarizare.) In Posioniu (Pressburg) s'a formatu o Reuniune sub titul'a „Felvidéki magyar nemzeti egyesület“, care are de scopu cá se propage maghiarismulu in comitatele Pressburg, Neutra, Trencin, Arva, Turocz, Liptau, Sohl, Neograd, Hont si Bars. — Fóia

si nisee dungi marcate aratau câte necesari dusesu in lume; totusi acum se vedea puçina veselie pe fačia ei. Alaturea, totu p'unu seanelu siedea mosiu Ionu Cocósie cu pipa 'n gura si se uita, de 'i ridea ochii, la Neculai Toporu, — (fiulu lui Sica Toporu) — care cu mánecile resfrante struja la nisee scanduri, cãci avea se faca o mésa.

Neculai Toporu cantá si era veselu. — „Dragu maichi, scumpu maichi“ graiá leic'a Trin'a cu ochii lacrimati, „Din càti am avutu, tu singuru mi-ai mai remasu!“ Anic'a nepót'a lui Cocósie, care acum era nevast'a lui Neculai, siedea p'unu seanu si cosea la nisee camasi, ear' Siculitia baiatulu ei se jueá josu pe podele, si ganganindu veni aprópe de mosiu Ionu. — „E golu mosiu-seu, e golu stramosiu-seu“ dise Cocósie uitandu-se cu dragu la copilulu celu micu si indesandu'si tutunu in pipa; — începù apoi sè se jóce cu elu.

Neculai Toporu audia ce spunea muma-sa audia ce graia mosiu Ionu, dér' struja barbatesce; intr'unu tardiu ii picara câte-va lacrimi din ochi si indata apoi esi afara.

Tocmái in momentulu acela intrara in curte 2 bãietii. Unulu cá de 14 ani, ear' celalaltu cá de 12. Unulu era copilu de satu din jurulu Brasiovului ear' cestalaltu era ficiorulu unui hamalu de pe Cacov'a. Amendoii erau orfani, si invetiandu 5 ani la scóla, acum vreau se intre la vr'unu mestesiugu. Bãietii vorbiau cu Nicolai Toporu.

Vorbele din curte le audi mosiu Cocósie, si ne mai putendu-se rabdá, se sculá si esi in pragu. „Asia vedeti dragii mosiului, la mestesiugu... acolo veti gasi norocire“, grai mosiu Ionu Cocósie netedindu-si albulu seu peru.

Vien'a, Fauru, 1882.

I. C. Frunza.

oficiala din Budapest'a dela 28 Febr. publica maghiarisarea numeloru a 14 persóne resp. familii; intre acesti'a se afla 5 insi cari au avutu slave si 9 insi cari avura nume germane.

(Circulu Kremser.) Mane, Dumineca mare representatiune cu programa nou,

(Generalulu Skobelev.) Dupa o scire mai nou generalulu Skobelev in caletori'a s'a la Petersburg a trecut prin Vien'a in 1 Martiu unde a petrecutu numai câteva óre pîna la plecarea trenului. Se dice că generalulu insusi ar' fi avisatu politia dela Vien'a despre sosirea s'a, că se iè mesurile ce le va crede de lipsa (?) „W. Allg. Ztg.“ dice, că dela Simbach pîna la Vien'a a vorbitu numai c'umu singuru domnu, care 'lu cunoscea dela Berlinu. Acestuia se-i fi disu, că nu scie cum va fi primitu in Petersburg, că póte că 'lu astépta si ceva neplacutu, dér' e convinsu că n'a facutu nimicu, ce ar' fi contra intentiuniloru Domnului si Tiarului seu. Generalulu s'a datu josu neobservatu la otelulu „Nordbalm“, a odihnitu puçinu, apoi a luatu o baia russésca la „Römerbad“ si o ora dupa aceea a plecatu mai departe spre Varsiovi'a, fiindu recunoscutu si observatu numai de puçine persóne. Unui cunoscutu se-i fi disu, că Prussacii iar' fi cei mai uríti, cãci ei au facutu congressulu dela Berlinu si ar' fi zadarnicitu succesele Russiei... Cine póte inse garanta autenticitatea acestoru raporturi? Caracteristicu e că totodata se telegraféza că Skobelev ajunse in l-a la Petersburg.

(Cheltuieli pentru fortificari.) Damu câteva cifre interesante asupra cheltuieliloru facute in cesti din urma diece ani, de unele din puterile mari pentru a construi fortaretie noue. Germani'a a cheltuitu pentru acestu scopu aprópe 500 milióne franci, dintre cari 150 milióne pentru fortificatiunile din Alsatia-Loren'a, Cheltuietele Austro-Ungariei se urca la 40 milióne franci pentru nouele fortaretie din Cracovi'a, din Tirolu si din Galiti'a. Guvernulu italianu, dela 1872 încóce, a intrebuintiatu deja pentru lucrari de intarire o suma de 160 milióne. In sfêrsitu, Françi'a a cheltuitu pentru acelasi scopu 400 milióne dela 1871 pîna la 1879. In cursulu anului din urma, 30 milióne au fost intrebuintate pentru construirea de noue forturi si budgetulu pe 1882 contine pentru acelasiu scopu unu creditu suplementaru de 70 milióne.

(Tunurile) cele noue aduse de curêndu din strainatate, sunt cele mai bune din câte le avem, fiindu fórte bine montate, scrie „Tel.“ din Bucuresci. Esercitiile cu ele au si inceputu si au datu rezultate admirabile.

(Procesu nihilistu.) In Petersburg a inceputu marele procesu in contra celoru, „21“ de nihilisti. Celu mai vinovatu d'intr'insii, unu anume Trigonifa, sufletulu tuturoru atentatorulu, e declarat de doctori cá nebu. — Se crede, că omulu e in tóte mintile si că acést'a declarare s'a facutu numai spre a'lu scapá de procesu, de óra-ce ar' fi statu in strinse coneciuni cu nisee persóne fórfe inalte si ar' puté face depuneri evidente. Acusatii voru fi condamnatu de siguru la mórte, cãci mai toti au fost incurcati si in atentatulu omorirei lui Alexandru II. — In taber'a nihilista domnesce o nemiscare completa. Aleg

Cursulu la burs'a de Vien'a din 3 Martiu st. n. 1882.

Rent'a de auru un-gara . . . 6% . . . 118.85	m'a de vinu ung. . . 97.—
dto . . . 4% . . . 87.30	Imprumutulu cu pre-miu ung. . . 117.25
dto de harthia 5% . . . 86.80	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin 108.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare . . . 132.—	Rent'a de harthia austriaca . . . 75.10
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-ma emisiune) . . . 89.20	Rent'a de arg. austr. . . 76.10
dto (II-a emisiune) 107.50	Rent'a de auru austr. . . 93.50
dto (III-a emisiune) 94.—	Losurile din 1860 . . . 128.25
Bonuri rurale ungare 98.—	Actiun. bancei aust-ungare . . . 819.—
dto cu cl. de sortare 96.—	„ bancei de creditu ungare . . . 303.50
Bonuri rurale Banat-Timis . . . 95.50	„ bancei de creditu austriace . . . 306.50
dto cu cl. de sortare 95.50	Argintulu . . . —
Bonuri rurale transilvane . . . 95.75	Galbini imperatesei . . . 5.63
Bonuri croato-slav. . . 97.—	Napoleond'ori . . . 9.52 1/2
Desbagubire p. dij-	Marei 100 imp. germ. . . 58.75
	Londr'a . . . 120.40

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gútt si fiu Henricu.